

Мирослав Бак
Київ

Глобалізаційні процеси, які охопили й сучасну освіту, призвели до формування єдиного інформаційного освітнього простору з притаманними йому уніфікованими змістом, формами і методами навчання. Функціонування такого простору забезпечується не тільки єдністю нормативних документів про організацію освіти, сертифікатів, атестатів, дипломів освітніх установ. Не менш важливим є застосування в навчальному процесі Інтернету як необхідного компоненту й наслідку уніфікації навчально-методичних засад і показників якості освіти. Тому першочергове завдання інформатизації освіти створення глобальної комп'ютерної мережі та формування інформаційної культури суб'єктів освітнього процесу. А з огляду на те, що в інформаційному суспільстві здобуття знань є перманентним процесом, особливе значення в інформаційному просторі освіти матимуть «віртуальні університети», які функціонуватимуть одночасно з традиційними закладами освіти в системі неперервного навчання.

Ключові поняття: освіта, інформаційне суспільство, інформаційний простір, віртуальний університет.

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується активним проникненням інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у всі сфери людської діяльності – економіку, політику, культуру, мистецтво, освіту. Відбувається поступовий перехід від індустріального до постіндустріального або інформаційного суспільства, де головною цінністю стає інформація (створення, контроль та розподіл інформаційних потоків). В результаті – рівень розвитку будь-якої країни починає визначатися рівнем інформатизації суспільства. Серед основних рис інформаційного суспільства дослідники відзначають: швидку зміну технологій (тобто інформаційне суспільство – це високотехнологізоване суспільство); постійне поширення інформації та ролі масмедіа у житті людини (сучасне суспільство іноді називають суспільством масмедіа, тобто суспільством, в якому останні великою мірою формують світогляд людини); перехід до віртуальних форм соціальної діяльності (політики, економіки, освіти, науки та мистецтва); тобто відбувається так звана віртуалізація соціального, коли важливим чинником влади чи впливу стають не тільки матеріальні, але й віртуальні ресурси, що передбачають регулювання та структурування інформаційних повідомлень відповідно до потреб певних економічних чи політичних сил, контролювання новітніх технологій та інтелектуального капіталу. створення єдиного глобального інформаційного простору, що забезпечує ефективну взаємодію людей, їхній доступ до світових інформаційних ресурсів, задоволення їхніх потреб в інформаційних продуктах та послугах.

Суттєве значення для побудови єдиного інформаційного простору системи освіти, як зазначає Т. Яшина (2005, р. 333), має структура системи освіти. Вона може бути основою для визначення структури єдиного інформаційного простору системи освіти [1].

Різні види ЄІП мають суттєво різні параметри (залежно від сегменту освіти) і для їх побудови можуть знадобитися різні способи і засоби ІКТ. Розглянемо деякі особливості видів єдиних інформаційних просторів системи освіти.

Інформаційний простір (ІП) управлінської діяльності системи освіти є сукупністю ІП управління освітою регіонів, ІП управління освітою галузей, ІП управління освітою районів, ІП управління навчальними закладами.

Характерні особливості ІП управлінської діяльності:

– інформаційні ресурси, якими можуть обмінюватися між собою суб'єкти і об'єкти системи, це, переважно, управлінська інформація (нормативно-праві документи, інформація про параметри об'єктів тощо). Доступ до нормативно-правових документів є вільним на всіх рівнях ієрархії управління, а доступ до інформації про параметри об'єктів може мати обмеження для різних рівнів ієрархії управління;

– суб'єкти і об'єкти інформаційно взаємодіють, як правило, за ієрархічним принципом. Кількість підпорядкованих об'єктів на кожному рівні ієрархії – декілька десятків;

– обмін інформаційними ресурсами між суб'єктами і об'єктами здійснюється, переважно, по типу «клієнт – сервер». Популярним є обмін за допомогою електронної пошти;

– типи каналів обміну інформаційними ресурсами між суб'єктами і об'єктами можуть бути різними (провідний, оптоволоконний, супутниковий канал тощо).

Реалізація ІІІ управлінської діяльності різних рівнів ієрархії в системі освіти може бути здійснена шляхом побудови автоматизованих систем управління (АСУ) різних рівнів ієрархії, обмін інформаційними ресурсами між якими повинен здійснюватися за єдиними правилами.

Ще одним сегментом освіти є навчання. Відповідно, інформаційний простір навчальної діяльності є основним компонентом єдиного інформаційного простору системи освіти. У літературі «інформаційний простір навчальної діяльності найчастіше називають «єдиним інформаційно-освітнім простором (ЄІОП) (Вуков 2008, р. 84), що є логічним і не викликає заперечень. Надалі обидва терміни будуть вживатися як синоніми [2].

Єдиний інформаційний простір навчальної діяльності системи освіти є сукупністю ЄІП загальної освіти, ЄІП професійної освіти, ЄІП корекційної освіти, які, у свою чергу, можуть бути деталізовані до необхідної глибини.

Характерні особливості ЄІП навчальної діяльності:

– інформаційні ресурси є навчальними комп'ютерними програмами, курсами дистанційного навчання, електронними підручниками, довідковою інформацією, навчальними відеофільмами, методичними матеріалами тощо. Вони призначені для використання навчальними закладами та окремими особами, що навчаються. Доступ до цих ресурсів, за винятком платних, є вільним;

– кількість користувачів інформаційних ресурсів – необмежена;

– територія, на якій розташовані об'єкти, що охоплені єдиним інформаційним простором, – уся територія країни;

– обмін інформаційними ресурсами між суб'єктами й об'єктами здійснюється, переважно, за типом «клієнт – сервер». Найпопулярнішим є обмін за допомогою локальної мережі і Інтернет;

– типи каналів обміну інформаційними ресурсами між суб'єктами й об'єктами можуть бути різними (провідний, оптоволоконний, супутниковий канал).

З вищесказаного виходить, що ЄІОП є продуктом глобалізації освіти, пов'язаним, у першу чергу, з формуванням уніфікованих змісту, форм і методів освіти, яка забезпечується єдністю нормативних документів про організацію освіти і єдністю сертифікатів, атестатів, дипломів освітніх установ, а застосування Інтернету в навчальному процесі услід за уніфікацією навчально-методичної допомоги і вимірників якості освіти – необхідний компонент у формування ЄІОП. І тому, базовими складовими, що формують основу і розвиток ЄІОП, є:

1. Безперервність комп'ютерної освіти на всіх його рівнях.

2. Зміст ЄІОП як особлива організація діяльності особи.

3. Єдина нормативно-правова база і єдині стандарти.

4. Наповнення і систематика інформаційних ресурсів» (Solovev 2011, р. 23) [3].

Специфіка наукової діяльності в освіті полягає в тому, що наукові дослідження кожним науковцем проводяться, як правило, індивідуально за певним, здебільшого вузьким, напрямком. Інформаційні ресурси, які необхідні йому для здійснення досліджень – це передусім інформація про результати уже виконаних досліджень за даним напрямком, а також різноманітна довідкова інформація за даним і суміжними напрямками, програми обробки даних експериментів тощо. Відповідно, інформаційний простір наукової діяльності в освіті має такі особливості:

– інформаційні ресурси є результатом виконаних досліджень за різними науковими напрямками, довідковою інформацією з різних галузей знань (енциклопедії, довідники, теорії), інструментарієм для обробки даних експериментів і т. п. Вони призначені для використання окремими науковцями. Доступ до цих ресурсів, як правило, є вільним;

– швидкість обміну інформаційними ресурсами між суб'єктами й об'єктами переважно не є критичним параметром і до неї не пред'являються високі вимоги;

– кількість користувачів інформаційних ресурсів – необмежена.

У будь-якому більш-менш направленому процесі інформаційного обміну повинен

існувати й існує об'єкт, суб'єкт і сама інформація у вигляді деяких даних (інформація властивість особистості, яка не може бути передана жодному матеріальному, але бездуховному носію). Одним із чинників зростання значення інформації в сфері освіти є її інформатизація.

«Інформатизація – організаційний соціально-економічний і науково-технічний процес створення оптимальних умов для задоволення інформаційних потреб і реалізації прав громадян, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, організацій, громадських об'єднань на основі формування і використання інформаційних ресурсів» (Zahviaynyskiy 2008, p. 109) [4].

Першочерговим завданням інформатизації освіти є створення глобальної комп'ютерної мережі та формування інформаційної культури педагогів.

Під «інформаційною культурою педагога розуміють рівень умінь педагога цілеспрямовано та ефективно працювати з інформацією, використовувати комп'ютерні технології у професійній діяльності, володіти навичками критичного мислення, морально-етичними нормами роботи з інформацією» (Vim-Bad 2003, p. 204) [5].

Формування інформаційної культури педагогів здійснюється через:

– оволодіння навичками використання нових методів та засобів представлення, обробки даних (прикладом останніх можна назвати програму «Електронний журнал», завдяки якій можна здійснювати контроль рівня навчальних досягнень учнів);

– використання у професійній діяльності більш широкого спектру навчальних матеріалів та наочності (наприклад, відеопрезентацій, музичного чи відео-супроводу уроку);

– розроблення та використання комп'ютерних навчальних програм та програм для контролю (тестування) навчальних досягнень учнів;

– підвищення кваліфікації шляхом дистанційного навчання;

– використання для підвищення свого професійного рівня та самоосвіти інформаційних ресурсів комп'ютерних мереж.

М. Жалдак (2003, p. 5) акцентує увагу на тому, що при використанні ІКТ у навчальному процесі «мова не повинна йти лише про вивчення певного навчального матеріалу, а, перш за все, про всебічний і гармонійний розвиток особистості учнів, їх творчих здібностей» [6].

Важливим напрямком освітньої діяльності стає медіаосвіта – напрям освітньої діяльності, спрямований на підготовку тих, хто навчається, до життя в інформаційному суспільстві, формування в них умінь користуватися інформацією в будь-якому вигляді, здійснювати комунікацію, усвідомлювати наслідки впливу на людину засобів інформації, особливо засобів масової комунікації.

Таким чином, інформація виконує, в навчальному процесі, наступні функції:

– сприяє підвищенню ефективності навчального процесу;

– розвиває особистісні якості учнів (здатність до навчання, здатність до самоосвіти, самовиховання, самонавчання, саморозвиток, творчі здібності, умінь застосовувати отримані знання на практиці, пізнавальний інтерес, ставлення до праці);

– розширює можливості індивідуалізації і диференціації навчання за рахунок надання кожному учневі персонального педагога, роль якого виконує комп'ютер;

– сприяє здійсненню самостійної навчальної діяльності, у ході якої учень самонавчається і саморозвивається;

– сприяє постійному динамічному оновленню змісту, форм, методів, процесів навчання й виховання.

Одночасно існують негативні наслідки масового безоглядного використання інформації у навчально-виховному процесі, а саме:

– втрата компетентностей міжособистісної взаємодії (коли учень надає перевагу опосередкованому віртуальному спілкуванню перед безпосереднім);

– ізоляція та усамітнення особи, її залежність від комп'ютера (сьогодні стають найбільш актуальними такі проблеми як «ігроманія», «віртуалізація свідомості» – коли людина перестає розрізняти реальні й віртуальні явища; проблема втрати ідентичності у феномені «кіберідентичності» – коли людина постійно змінює у кіберпросторі свої «личини» – стать, вік, досвід, цінності, «грається і «заграється», втрачаючи уявлення про дійсні переконання, самоуявлення);

– зниження ініціативності, потягу до самостійних активних дій і творчості

(перетворення людини у пасивного спостерігача масмедіа-повідомлень);

– прискорення сприйняття через втрату зосередженості на предметі (коли комп'ютерна техніка вносить такий ефект, як «прискорення реальності», «кліпове» сприйняття»).

В зв'язку з цим особливої актуальності набувають наступні завдання позашкільної освіти в використанні необмеженої інформації, направлені на підготовку школярів до життя в умовах інформаційного суспільства:

– формування творчого мислення школярів, готовності їх до творчої праці (Mashbits 1986, р. 11) [7];

– формування умінь і навичок критичного мислення в умовах роботи з великими об'ємами даних;

– формування здібності здійснювати вибір і відповідальності за здійснений вибір;

– формування навичок самостійної роботи з навчальним матеріалом з використанням засобів інформаційно-комунікаційних технологій (пошук і опрацювання повідомлень, використання різних джерел даних, робота з документами);

– розвиток умінь знаходити й інтерпретувати зв'язки між навчальними знаннями і явищами реального життя, до яких ці знання можуть бути застосовані; вміння вирішувати нетрадиційні завдання, використовуючи отримані знання, уміння і навички;

– розвиток комунікабельності, що передбачає врахування різних точок зору, уміння аналізувати сказане; висловлювати свою думку, уміння приймати участі в дискусії, встановлювати і підтримувати контакти, працювати в команді.

«Одним із можливих шляхів забезпечення ефективного розвитку індивідуальності кожного школяра, його пізнавальних інтересів, особистісних якостей, створення таких умов, при яких старшокласник може і хоче вчитися, як зазначає Н. Кузміна (2010, р. 79), є використання при навчанні дисциплін інформатичного циклу навчально-інформаційних середовищ (НІС) сформованих засобами мережних сервісів ІКТ» [8].

Таким чином використання інформаційно-комунікаційних технологій, дозволяє створити визначений педагогіко-технологічний базис супроводу сучасних інформаційних систем навчального призначення, що є пріоритетними в основі забезпечення будь-якого освітнього процесу. Завдяки цьому, досить широке коло учнівської молоді має можливість приймати участь в науковій роботі на електронних площадках науково-дослідних інститутів, наукових центрів та вищих навчальних закладів під керівництвом провідних вчених, а також можуть поглиблено вивчити відповідні навчальні дисципліни.

Використання сервісів мережних електронних площадок дозволяє розширити інформаційний простір навчальної діяльності учнівської молоді; побудувати особистісно-орієнтоване освітнє середовище позашкільного навчального закладу; спроектувати і реалізувати індивідуальні освітні траєкторії кожного учня з використанням педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій; розробляти та використовувати існуючі програмні засоби для вивчення предмету у вигляді послідовного або розгалуженого ланцюга динамічних сценаріїв взаємодії учнів з викладачами з забезпеченням можливостей переходів в різні інформаційні блоки.

Враховуючи те, що в сучасних умовах головним ресурсом, є інформація, постають питання інноваційного перетворення та зміни статусу бібліотек як закладів, базовою функцією яких є акумулювання і збереження інформації. Навіть найменша бібліотека в регіоні сьогодні певною мірою є зберігачем колективної пам'яті людства. При цьому, за ствердженням Л. Бейліса (2008, р. 8), «бібліотека є активним учасником процесів ретрансляції культури, тобто передачі колективної пам'яті від людини до людини, від покоління до покоління, що дуже наближує її до освітньої сфери» [9]. В інформаційному суспільстві процес здобуття освіти стає все більш перманентним, і забезпечити можливість отримання нових знань всім бажаним можна буде тільки шляхом залучення інформаційних ресурсів бібліотек.

Саме тому у майбутньому саме їм належатиме роль «віртуальних університетів», які функціонуватимуть разом із традиційними закладами освіти в системі неперервного навчання. Крім того, бібліотеки поступово стають системоутворювальною компонентою соціально-культурної інфраструктури, формуючи навколо себе особливе соціально-культурне та інформаційно-комунікативне середовище. Суттєва роль бібліотек спостерігається і в процесі становлення громадянського суспільства: багатьма своїми інформаційними суспільними акціями (громадянські форуми, екологічні заходи) вони

сприяють підвищенню соціальної активності населення. Таким чином, соціальна багатофункціональність бібліотек у сучасному суспільстві суттєво зростає, що пов'язано, у першу чергу, з професійним визнанням ними своєї особливої місії у розвитку суспільних комунікаційних зв'язків і відносин. Водночас соціальний ефект, який отримує суспільство від різноманітних інноваційних акцій бібліотек, змінює стереотипи відносин між ними та бібліотеками. Суспільство поступово починає бачити в бібліотеках не тільки заклади, де можна отримати в тимчасове користування книги та почитати періодику, але й починає сприймати їх як інформаційно-освітні та культурні центри з широким спектром інформаційних послуг.

Важливе значення, на наш погляд, має поглиблення процесу структуризації бібліотек на основі виділення в їхній системі домашніх, універсальних, наукових, спеціалізованих фахових, а також єдиної державної універсальної бібліотеки, яка матиме електронні фонди та претендуватиме на статус «віртуального університету». Така структуризація зумовлена, з одного боку, вимогою завтрашнього дня – уміння користуватися електронними ресурсами, швидко приймати рішення в динамічному ринковому середовищі, а з другого боку, тим, що в більшості населення, особливо в селах чи віддалених регіонах, все ще недостатньо знань для роботи в мережі on-line і користування електронними фондами, тому вони повинні мати змогу цьому навчитися.

«Подолання обмеженості міжособистісного спілкування, як стверджує В. Льганаєва (1996, р. 168), зумовило створення спеціальних засобів та інститутів спілкування й передачі знань, інформації». За цих умов виникає ідея «віртуального університету» [10].

Концепція функціонування «віртуального університету», який створений на базі бібліотек, полягає у формуванні та налагодженні системи використання єдиної загальнодержавної електронної бази даних у країнах і з її представництвами в регіонах. Власне «віртуальний університет» має доповнювати систему закладів, які традиційно надають освітні послуги і стати базою найновішої інформації для тих, хто усвідомлює можливості самоосвіти і має базову освіту традиційних закладів, а отже, і знає, як найефективніше вчитися самостійно» (Zaldak 2003, р. 16) [11].

На відміну від традиційних освітніх закладів, віртуальний університет:

- відіграє провідну роль у системі неперервного навчання, доповнюючи традиційне навчання;
- впроваджує технології дистанційного навчання у навчальний процес для широкого охоплення різних категорій споживачів освітніх послуг;
- забезпечує швидкий безкоштовний доступ до фахової і нової інформації у будь-який момент часу, скорочуючи витрати ресурсів;
- реалізує принципи індивідуалізації навчання та швидкості поширення знань;
- нівелює відмінності між очною, вечірньою, заочною та екстернатною формами навчання.

З вищесказаного можна зробити наступні висновки:

- інформація відіграє визначальну роль в системі освіти оскільки сукупність інформаційних ресурсів (документів, масивів інформації, наукових звітів, електронних баз даних) становить систему інформаційного забезпечення освіти;
- інформаційна культура (володіння знаннями щодо сутності інформації, її ролі у вихованні) є невід'ємною частиною освітнього простору;
- сучасною ключовою та багатофункціональною ланкою в інформаційному забезпеченні неперервної освіти є *бібліотеки* – основні джерела самоосвіти вчителів та учнів;
- за допомогою інформаційно-комунікативних технологій стає можливим як дистанційне навчання так і навчання у віртуальних університетах;
- єдиний інформаційний простір освіти є каталізатором подальшого розвитку сучасної освіти.

Адже саме учасники єдиного інформаційного простору освіти здатні ефективно використовувати навчальні інтерактивні технології для розв'язання рутинних завдань (підготовка текстів, таблиць, збір, обробка і представлення експериментальної інформації, пошук необхідних даних і комунікація з іншими членами «електронного співтовариства»). Водночас ЄІОП дозволяє його суб'єктам самостійно освоювати і використовувати необхідні для них засоби, готові до самонавчання; усвідомлювати, що

саме вони знають і вміють, готові у будь-який момент поділитися цими знаннями зі своїми колегами. Він також забезпечує співробітництво з колегами та краще розуміння проблем, які виникають під час колективної роботи. Його учасники можуть добре пояснити один одному суть і будову достатньо складних процесів і систем, збирати і представляти інформацію в різних формах (таблиці, графіки, звіти і навіть гіпертекст і відеоредакти), з оптимізмом дивитися в майбутнє та налаштуватися на продовження освіти.

Література:

1. Яшина Т. С. О понятии и структуре единого информационного образовательного пространства (ЕИОП) / Т. С. Яшина, А. В. Могилев // Информатизация образования – 2005: Материалы Международной научно-практической конференции. – Елец: Елецкий государственный университет им. И. А. Бунина, 2005. – С. 330-338.

2. Биков В. Ю. Модели организационных систем открытой освіти: монографія. / В.Ю. Биков. – К. : Атака, 2008. – 684 с.

3. Соловьев В. П. К вопросу о переходе на уровневую систему высшего профессионального образования / В. П. Соловьев, Ю. А. Крупин, Н. М. Золотарева // Высшее образование сегодня. – 2011. – № 7. – С. 21-26.

4. Педагогический словарь: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / В. И. Загвязинский, А. Ф. Закирова, Т. А. Строкова и др.; под ред. В. И. Загвязинского, А. Ф. Закировой. – М. : ИЦ «Академия», 2008. – 352 с.

5. Педагогический энциклопедический словарь / Гл. ред. Б. М. Бим-Бад. – М. : Большая российская энциклопедия – 2003. – 528 с.

6. Жалдак М. І. Педагогічний потенціал комп'ютерно-орієнтованих систем навчання математики / М. І. Жалдак // Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання. Зб. наук праць. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова. – Випуск 7. – 2003. – С. 3-16.

7. Машбиц Е. И. Компьютеризация обучения: проблемы и перспективы / Е. И. Машбиц – М. : Знание, 1986. – 80 с.

8. Кузьміна Н. М. Методика використання НІС для підтримки навчання інформаційним систем і технологій майбутніх вчителів економіки / Кузьміна Н. М., Струтинська О. В. – Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія № 2. Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання. Зб. наук праць // Редрада. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – № 8 (15). – С. 74-85.

9. Бейліс Л. І. Бібліотека як складова соціально-комунікативної системи / Л. Бейліс // Бібл. планета. – 2008. – № 2. – С. 6-8.

10. Ільганаєва В. О. Бібліотечна освіта : нова парадигма розвитку / В. О. Ільганаєва. – К. : Ред. журн. «Бібл. вісник», 1996. – 252 с.

11. Жалдак М. І. Педагогічний потенціал комп'ютерно-орієнтованих систем навчання математики / М. І. Жалдак // Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання. Зб. наук. праць. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова. – Випуск 7. – 2003. – С. 3-16.

Literatura:

1. Iashina T. S. O poniatii i strukture edinogo informatcionnogo obrazovatel'nogo prostranstva (EIOP) / T. S. Iashina, A. V. Mogilev // Informatizatsiia obrazovaniia – 2005 : Materialy Mezhdunarodnoi nauchno-prakticheskoi konferentsii. – Elets : Eletskii gosudarstvennyi universitet im. I. A. Bunina, 2005. – S. 330-338.

2. Bykov V. Yu. Modeli orhanizatsiynykh system vidkrytoyi osvity: monohrafiya. / V. Yu. Bykov. – K. : Ataka, 2008. – 684 s.

3. Solovev V. P. K voprosu o perekhode na urovnevuiu sistemuu vysshego professional'nogo obrazovaniia / V. P. Solovev, Iu. A. Krupin, N. M. Zolotareva // Vysshee obrazovanie segodnia. – 2011. – № 7. – С. 21-26.

4. Pedagogicheskii slovar: ucheb. posobie dlia stud. vyssh. ucheb. zavedenii / V. I. Zagviazinskii, A. F. Zakirova, T. A. Strokovai i dr.; pod red. V. I. Zagviazinskogo, A. F. Zakirovoi. – M. : ITs «Akademiiia», 2008. – 352 s.

5. Pedagogicheskii entciklopedicheskii slovar / Gl. red. B. M. Bim-Bad. – M. : Bolshaia rossiiskaia entciklopediia – 2003. – 528 s.

6. Zhaldak M. I. Pedahohichnyy potentsial kompyuterno-oriyentovanykh system navchannya matematyky / M. I. Zhaldak // Kompyuterno-oriyentovani systemy navchannya. Zb. nauk prats'. – K. : NPU imeni M. P. Drahomanova. – Vypusk 7. – 2003. – S. 3-16.

7. Mashbitc E. I. Kompiuterizatciia obuchenii: problemy i perspektivy / E. I. Mashbitc – M. : Znanie, 1986. – 80 s.

8. Kuzmina N. M. Metodyka vykorystannya NIS dlya pidtrymky navchannya informatsiynym system i tekhnolohiy maybutnikh vchyteliv ekonomiky / Kuzmina N. M., Strutynska O. V. – Naukovyy chasopys NPU im. M. P. Drahomanova. Seriya # 2. Kompyuterno-oriyentovani systemy navchannya. Zb. nauk prats' // Redrada. – K. : NPU imeni M. P. Drahomanova, 2010. – # 8 (15). – S. 74-85.

9. Beylis L. I. Biblioteka yak skladova sotsial'no-komunikatyvnoyi systemy / L. Beylis // Bibl. planeta. – 2008. – # 2. – S. 6-8.

10. Il'hanayeva V. O. Bibliotchna osvita : nova paradyhma rozvytku / V. O. Il'hanayeva. – K. : Red. zhurn. «Bibl. visnyk», 1996. – 252 s.

11. Zhaldak M. I. Pedahohichnyy potentsial kompyuterno-oriyentovanykh system navchannya matematyky / M. I. Zhaldak // Kompyuterno-oriyentovani systemy navchannya. Zb. nauk prats'. – K. : NPU im. M. P. Drahomanova. – Vypusk 7. – 2003. – S. 3-16.

Глобализационные процессы, которые охватили и современное образование, привели к формированию единого информационного образовательного пространства с присущими ему унифицированным содержанием, формами и методами обучения. Функционирование такого пространства обеспечивается не только единством нормативных документов об организации образования, сертификатов, аттестатов, дипломов образовательных учреждений. Не менее важным является применение в учебном процессе Интернета как необходимого компонента и последствия унификации учебно-методических основ и показателей качества образования. Поэтому первоочередная задача информатизации образования – создание глобальной компьютерной сети и формирование информационной культуры субъектов образовательного процесса. А учитывая то, что в информационном обществе получения знаний является перманентным процессом, особое значение в информационном пространстве образования будут «виртуальные университеты», которые будут функционировать одновременно с традиционными учебными заведениями в системе непрерывного обучения.

Ключевые слова: образование, информационное общество, информационное пространство, виртуальный университет.

Globalization processes, covering and modern education, led to the formation of a common information educational environment with its inherent unified content, forms and methods of teaching. The functioning of such a space is provided not only the unity of regulations on the organization of education certificates, certificates, diplomas educational institutions. Equally important is the use of the Internet in the educational process as a necessary component and consequence of unification teaching principles and indicators of quality of education. The priority information education - the creation of a global computer network and the formation of information culture of the educational process. And given the fact that in the information society gaining knowledge is a permanent process of particular importance in the information space of education will be «virtual universities» that operate in conjunction with traditional educational institutions in the system of lifelong learning.

Key words: education, information society, information space, virtual university.